

Het Evangelie Naar Mattheüs

Bijbelvertaling uit: Weerd, De Verklaring van Mattheüs.

Studie 16: Mattheüs 13

Inleiding

Thematische Verschillen

De twee belangrijkste gelijkenissen in Mattheüs 13 zijn die van de Zaaier, en van de Tarwe en de Dolik. Ze belichten ogenschijnlijk dezelfde boodschap. Pas na lange studie begon ik in te zien dat ze **fundamenteel verschillend zijn**. De Gelijkenis van de Zaaier is op voorhand wel duidelijk. Mijn vertaling en uitleg verschillen maar weinig van de traditionele. Echter met de tweede, de Gelijkenis van de Tarwe en de Dolik, is wel wat meer aan de hand.

De Gelijkenis van de Zaaier gaat over doorsnee mensen die op een of andere wijze met Gods Woord in aanraking komen. Ze reageren op voorspelbare wijze – van onverschilligheid tot gretige aanvaarding en zo gaat dat tot op de huidige dag. Die gelijkenis heeft een doelgroep: Mensen die het evangelie aanhoren en is toepasbaar op de tijd van Jezus, de eeuwen daarna en op de toekomst, voor zover die het tijdperk van de Gemeente betreft. **Echter** de gelijkenissen na die van de Zaaier werken thematisch naar de Eindtijd toe.

De Gelijkenis van de Tarwe en de Dolik

Geheel anders is deze gelijkenis. Daarin wordt gesproken over Tarwe (= **kinderen van het Koninkrijk**, dus gelovigen – Mattheüs 13:38) en de Dolik ^{A)} (**kinderen van het kwaad**) alsof de wereld **slechts uit twee soorten mensen** zou bestaan (**eerste kenmerk**).

Tweede kenmerk is dat van **kinderen van het kwaad** (anderen: *kinderen van de Boze*) wordt gesproken. Dat zijn geen heidenen noch gewone zondaars, maar volgelingen van Satan.

Derde kenmerk is dat de dolik aanvankelijk niet onderscheiden kan worden van de tarwe. Pas kort vóór de oogst wordt de dolik ontmaskerd want dan kleuren de zaden zwart – anders als de tarwe –, wat op het zwarte hart van de kwaadwilligen duidt dat aan het licht komt.

Als we de Gelijkenis van de Tarwe en de Dolik een feitelijke betekenis toekennen (dat doe ik) dan spreekt Jezus over een bijzondere maatschappij die fundamenteel van de onze verschilt. Want een wereld die slechts uit **twee soorten mensen** bestaat, kennen we niet.

Met die laatste opmerking in het achterhoofd komen we vanzelf bij het Messiaanse Rijk uit, dat in dezelfde perikoop nadrukkelijk **Zijn Koninkrijk** (dus van **de Zoon des Mensen**, Jezus Christus – Mattheüs 13:41) wordt genoemd. Dat Godsrijk zal namelijk bestuurd worden onder de Wet van de hoge God die door Koning Jezus wordt uitgevoerd. Daarin is alle openlijke vijandschap jegens de Almachtige een kapitale misdaad die onmiddellijk gestraft wordt. Maleachi 3:3-5 (NBV21) getuigt erover:

³ *Hij (de Heer = Jezus) zal zitting houden (in Jeruzalem) als iemand die zilver smelt en het zuivert; de zonen van Levi (priesters en levieten) zal Hij zuiveren en zeven als goud en zilver, en dan zullen ze op de juiste wijze offergaven brengen aan de HEER (Jahweh).*

⁴ *De offers van Juda en Jeruzalem zullen de HEER met vreugde vervullen, zoals in vroeger jaren, zoals in de dagen van weleer.*

⁵ *Ik (de hoge God) zal naar jullie toe komen (= onvervulde profetie) om recht te spreken, en Ik zal niet aarzelen te getuigen tegen tovenaars en echtbrekers, tegen mensen die meened plegen en mensen die hun dagloners uitbuiten, en tegen allen die weduwen en wezen onderdrukken en vreemdelingen geen plaats gunnen, want geen van allen hebben zij ontzag voor Mij – zegt de HEER van de hemelse machten.*

In de Goddelijke Maatschappij van het Messiaanse Rijk is openlijke vijandschap tegen God of Jezus Christus niet toegestaan op straffe van de dood en misdaden worden direct bestraft. Wie de hoge God haat (**kinderen van het kwaad** – Mattheüs 13:38), zal die afkeer daarom geheim houden en zich uiterlijk voordoen als een gelovige – inderdaad, evenals de dolik lijkt op goede tarwe.

Uitleiding: Als we de Griekse grondtekst naar de letter gehoorzamen dan spreekt Jezus Christus met de Gelijkenis van de Tarwe en de Dolik over het Messiaanse Rijk en het einde daarvan. In wezen geldt dat ook

voor de gelijkenissen daarna. Er is echter een rode draad die alle gelijkenissen verbindt, ook die van de Zaaier. Ze werken allemaal naar **de voleinding** (Mattheüs 13:39) van de Raad Gods toe en daarin speelt het woord **Oogst** een hoofdrol.

Mattheüs 13:1-2

Vers 1 **Eens, op een gedenkwaardige dag, had de Heer Jezus de stad verlaten, weg van Zijn huis. Hij installeerde Zich op de oever van het Meer van Galilea.**

Vers 2 **Daarop waren grote groepen mensen samengestroomd. Om die reden was Jezus aan boord gegaan van een boot die er al lag en ging daar zitten terwijl de menigte op het strand bleef staan. Toen heeft Hij hen grote dingen in gelijkenissen verteld.**

Jezus houdt een toespraak net buiten zijn woonplaats, aan de oever van het Meer van Galilea. Het bericht gaat van mond tot mond en doet veel mensen toestromen in de verwachting dat er weer iets spectaculairs gaat gebeuren en dat betrof natuurlijk vooral de wonderbare genezingen. De menigte dringt zo dicht om Jezus heen dat het moeilijk werd de mensen nog toe te spreken. Jezus besluit daarom in een vissersboot te stappen en Zich vandaar tot de mensen te richten. De prediking van Jezus gaat over **grote dingen**. Welnu dat zal blijken.

Mattheüs 13:3-9 De Gelijkenis van de Zaaier

Vers 3a **Jezus richtte Zich tot hen en sprak – Hoor toe!: Een zaaier ging eropuit om te zaaien.**

Vers 4 **Toen hij aan het zaaien was, viel een deel helaas aan de kant van de weg. Toen kwamen de vogels en aten dat op.**

Vers 5 **Een ander deel nu viel op de rotsgrond waar weinig aarde lag. De zaden schoten al snel op, hoewel de grondlaag er niet diep was.**

Vers 6 **Toen dan de zon opgekomen was, werden ze verschroeid en bij gebrek aan wortel verdorden ze.**

Vers 7 **Weer een ander deel viel tussen de dorens. Toen die dorens opschoten verstikten ze dat zaad.**

Vers 8 **De overige zaden vielen in goede grond en droegen vrucht; de één zelfs honderdvoudig, de ander zestig- of dertigvoudig.**

Het verhaal over de **zaaier** zelf heeft op zich verder geen nadere toelichting nodig. Jezus vertelt de mensen op de oever over een alledaagse gebeurtenis. Echter de bedoeling en diepe betekenis achter Zijn verhaal is een andere zaak.

Vers 9 **Laat eenieder die oren heeft dit ter harte nemen.**

Jezus sluit de vertelling met een vreemde opmerking. Want **wat** moesten de mensen dan **ter harte nemen**? –Is het bijzonder als zaad dat op de weg valt door de vogels opgegeten wordt? Of dat een rotsachtige grond ongeschikt is voor graanbouw en dat doornstuiken opschietend graan kunnen verstikken? Niets daarvan is uitzonderlijk. Maar wat heeft zo'n gelijkenis voor zin als er geen uitleg volgt? Want dat is het geval. De verklaring wordt alleen maar aan de discipelen gegeven. Toch suggereert vers 2 (**grote dingen**) dat er iets belangrijks komt. Ziet u het voor u? De beroemde rabbi Jezus installeert Zich voor een groot publiek optreden en vertelt dan een simpel verhaal en daar blijft het dan bij. De mensen zullen elkaar verbaasd bevraagd hebben: **Wat bedoelt Hij toch?**

Het Koninkrijk is Niet Meer 'Nabij'

Er is nog iets vreemds. Alle voorgaande optreden van Jezus concentreerde zich rond de boodschap: **Kom tot inkeer, want het hoge Hemelse Koninkrijk is nabijgekomen** (Mattheüs 4:17). Die boodschap klinkt hier niet meer en ook niet daarna. Het aardse **Koninkrijk** met **Hemelse** trekken is niet meer **nabij**, dus binnen handbereik – het Joodse volk heeft die kans op herstel van het oude Rijk van David verspeeld.

Mattheüs 13:10-18 Onthulling van Verborgenheden – Alleen voor de Discipelen

Vers 10 **Nadien kwamen de discipelen naar Jezus toe en vroegen Hem: Waarom spreekt U hen toe in gelijkenissen?**

Later komen de discipelen om Jezus heen staan en vragen Hem waarom Hij de mensen een gelijkenis verteld heeft die – zo moet het wel op hen overgekomen zijn – niets bijzonders te zeggen heeft.

Vers 11 ***Ten antwoord verzekerde Hij hen: Omdat het jullie gegeven is om alle verborgenheden van het hoge Hemelse Koninkrijk te kennen, maar aan hun is het niet gegeven.***

Het antwoord op vers 10 is schokkend voor de discipelen. Jezus verzekert hen dat de mensen op de oever (= het Joodse volk) geen uitleg meer zullen krijgen – nu niet en nooit meer.

Het gebruikte werkwoord *dedotai* (***gegeven is***) noemt men een Goddelijk Passief. Het duidt een Goddelijke gift. Wie die niet ontvangt, begrijpt niets van de ***verborgenheden***. Jezus spreekt hier over de Gemeente van Christus. **Die was immers verborgen** – Onbekend! Het aardse ***Hemelse Koninkrijk*** was wel bekend onder de Joden.

Exclusief voor de Discipelen, dus de Gemeente

De nieuwe kennis wordt alleen toegekend aan hen die Jezus volgen. De verklaring van de gelijkenis is daarom exclusief voor de oren van Zijn discipelen bestemd – de kern van de latere Gemeente van Christus. Jezus schoffte de mensen op de oever. Die zullen Zijn handelen dan ook raar gevonden hebben, waarschijnlijk zelfs heel ergerlijk!

Met vers 11 **breekt Jezus met het Joodse volk** en richt Hij zich op de toekomstige Gemeente van Christus.

Vers 12a ***Want alleen aan wie vasthoudend is, zal gegeven worden, ja bovenmatig toebedeeld.***

De NBV21 geeft hier een heel andere vertaling: *Want wie heeft, hem zal nog meer gegeven worden, en wel in overvloed; maar wie niets heeft, hem zal zelfs het laatste worden ontnomen.* Een bekend theoloog verklaart dat als volgt: *Als mensen een uitbundige rijkdom hebben, is het meestal gemakkelijker voor hen meer rijkdom te verwerven, maar hen die rijkdom missen neigen er toe armoede te bestendigen.*

Een slechte vertaling leidt hier tot welvaartsprediking die haaks op de woorden van Jezus staat. Want in werkelijkheid spreekt Jezus over hen die ***vasthouden*** aan Jezus Christus'. Dat zijn zij die in geloof en liefde op Jezus Christus vertrouwen en Hem volgen en dát leidt tot de Zaligheid.

Vers 12b ***Wie echter niet vasthoudend is, van hem zal zelfs wat hij heeft afgenomen worden.***

Deze zin spreekt over hen die Jezus aanvankelijk volgen maar het opgeven. Vraag: Wat hadden ze dan daarvoor dat hen ***afgenomen wordt***? Antwoord: De zegeningen die de Gemeente van Christus zijn toebedeeld. Die worden ook wel Gaven van Geest genoemd. 1 Korintiërs 12 en 14 spreken erover. Die zegeningen (Gaven) versterken individuele eigenschappen van Gemeenteleden, waardoor ze boven zichzelf uitstijgen en zo de Gemeente bouwen. Dat kan van alles zijn, zoals leiding geven, armenzorg, Bijbelonderricht, ziekenzorg, onderhoud van gebouwen en soms zelfs gaven van genezing, tongentaal en profetie. Bewust noem ik deze drie als laatste, want ze zijn gelijkwaardig aan die daarvoor – niet 'er boven uitstekend'. De grootste gift van de Heilige Geest is niet tongentaal of de gave van genezing, maar de liefde tussen de leden van de Gemeente. Want onderlinge liefde creëert een minimaatschappij (de plaatselijke kerk) die een hemelse afschaduwing is van iets dat veel groter is: De eenheid in Jezus Christus na dit leven – dus de Zaligheid. Het is in zijn ideale vorm een voorsmaak van een hemelse samenleving.

Vers 13 ***Dit is de reden waarom Ik in gelijkenissen tot hen spreek: Omdat zij ziende blind zijn en horende doof, noch iets begrijpen.***

Vers 14 ***In hen wordt heel de profetie van Jesaja vervuld die voorzegt: Met uw oren zult u horen en er waarschijnlijk niets van begrijpen. En onder uw ogen zult u het zien gebeuren, maar het meestal niet kunnen doorgronden.***

Vers 15 ***Want het hart van heel dit volk is egoïstisch geworden. Hun oren zijn te weerspanning om te horen en hun ogen hebben zij toegesloten. Wanneer zullen hun ogen eindelijk zien, hun oren horen, hun hart verstaan, zodat zij zich bekeren en Ik hen dan helen kan?***

Met deze verzen wordt het Joodse volk een bedekking opgelegd, waardoor zij geen inzicht meer ontvangen in profetie en ze Jezus daarom zouden kunnen herkennen. 2 Korintiërs 3:14-16 (NBV21) getuigt:

¹⁴ *Hun denken verstarde, en dezelfde sluier ligt tot op de dag van vandaag over het oude verbond wanneer het voorgelezen wordt (de boeken van de profeten). Hij wordt alleen in Christus weggenomen.*

¹⁵ *Tot op de dag van vandaag ligt er een sluier over hun hart, telkens als de wet van Mozes (de Thora) wordt voorgelezen.*

¹⁶ *‘Maar,’ staat er, ‘telkens als iemand zich tot de Heer wendt, wordt de sluier weggenomen.’*

Hadden de Joden dat inzicht daarvoor wel? Zeker want Jezus **opende de Schriften**, zoals reeds besproken is. Dat is veranderd. Het Bijbelonderricht van Jezus is van nu af aan exclusief voor Zijn volgelingen. Voor de rest van het Joodse volk ligt weer een *sluier over hun hart*. **De Geschiedenis Herhaalt Zich:** Met Mattheüs 13:13-15 verwijst Jezus Christus namelijk naar Jesaja 6:9-12, want daar gebeurde hetzelfde.

Tweede Verklaring

Er wordt een tweede maal een bedekking op het Joodse volk gelegd – de vervloeking van Jesaja 6:9-12 wordt voortgezet, maar krijgt in vers 15 een eschatologische betekenis. Want het **wanneer** van vers 15b wordt door Zacharia 12:10-14 beantwoord. Dan – in de laatste maanden van de Grote Verdrukking – zal een deel van het volk Israël tot bekering komen. Dan pas wordt de bedekking opgeheven.

Vers 16 ***Echter jullie hebben gezegende ogen zodat zij dieper zien en jullie oren zijn gezegend zodat ze wel horen.***

Het **jullie** is gericht tot de discipelen en via hen tot de prille Gemeente van Christus. Want in Jezus Christus gaat de Bijbel open en verstaan we in toenemende mate de Raad Gods.

Vers 17 ***Want Ik verzeker jullie dat vele profeten en rechtvaardigen verlangend uitgezien hebben naar wat zich voor jullie ogen afspeelt, maar zij hebben het niet moge beleven – en te horen wat jullie horen en ze hebben het niet gehoord.***

De **profeten** van het Oude Tstament, zoals Amos, Hosea, Ezechiël, Daniël en Jesaja hadden kennis van de Raad Gods – Zijn plan met Israël en de mensheid. Die kennis richt zich vooral op de hoofddoelen van Gods Raad in die tijd, zoals de komst van de Messias en de stichting van het Messiaanse Rijk. Het eerste is met de komst van Jezus reeds een feit, het tweede wordt met het afwijzen van Jezus Christus eeuwen uitgesteld. Toch ontstaat er nu wel een koninkrijk, echter dat heeft geen aardse bestemming meer, maar een hemelse – de Gemeente van Christus.

Vers 18 ***Daarom dienen jullie de werkelijke gelijkenis van de zaaier aan te horen.***

Deze uitspraak is geen verrassing. In feite spreekt Jezus **door Zijn discipelen** nu Zijn toekomstige Gemeente toe. Die verklaart Hij de **verborgenheden van het hoge Hemelse Koninkrijk** (Mattheüs 13:11).

Mattheüs 13:19-23 De Gelijkenis van de Zaaier: de Uitleg

Vers 19 ***De meeste mensen zullen het Woord van het Koninkrijk dat zij horen niet verstaan. Als het kwaad zijn werk doet, wordt het gezaaide in hun hart radicaal verwijderd. Dat is hetgeen langs de weg gezaaid werd.***

Jezus doelt op mensen die het woord van God gehoord hebben, maar niet ter harte nemen. Ze kwamen niet verder dan ‘aanhoren’. Het Woord trof hun hart niet! Dat kunnen dus keurige kerkleden zijn!

Vers 20 ***Wat nu op de rotsgrond gezaaid was, is degene die het Woord hoort en dat meteen met vreugde tot zich neemt.***

Vers 21 ***Helaas heeft het geen wortel in hemzelf; het is een opwelling. Als dan verdrukking en vervolging om het Woord hem overkomt, komt hij terstond ten val.***

In vers 20-21 duidt Jezus op mensen die aanvankelijk met vreugde op Gods Woord reageren. Ze werken enthousiast mee aan de verspreiding van dat Woord en tonen zich een tijd lang een steunpilaar van de Gemeente van Christus. Echter als tegenslag hun werk frustreert of vervolging begint, haken ze af.

Vers 22 ***Het zaad dat tussen de dorens gezaaid werd, dat is iemand die het Woord hoort en afgeleid wordt door deze wereld en het bedrog van de rijkdom. Dan verstikt het Woord en wordt het onvruchtbaar.***

De derde soort mensen wordt zo door wereldse zaken (zoals het nastreven van rijkdom) beziggehouden dat ze gewoon niet aan geestelijke verdieping toekomen. Ze zijn er te druk voor. Let wel, deze mensen zijn niet tegen het Woord van God, maar zien hun geestelijke nood niet als iets wat op de eerste plaats moet komen.

Vers 23 **Het overige zaad dat op goede grond gezaaid was, is hij die het Woord hoort én begrijpt. Die draagt dan vrucht: de één zelfs honderdvoudig, de ander zestig- of dertigvoudig.**

Net als op een akker valt veel zaad wel in goede grond, waar het vrucht draagt. De tekst suggereert niet dat slechts een enkeling vrucht draagt – het betreft gelukkig velen.

Mattheüs 13:24-30 De Gelijkenis van de Tarwe en de Dolik

Vers 24 **Jezus vertrouwde hen een vergelijkbare gelijkenis toe. Hij vervolgde en zei: Het hoge Hemelse Koninkrijk is te vergelijken met een mens die goed zaad in zijn akker zaaide.**

Vers 25 **Toen dan de mensheid diep in slaap was, kwam de Vijand zelf. Hij zaaide dolik over de tarwe en verdween toen.**

Vers 26 **Pas toen het graan opgeschoten was en vrucht had voortgebracht kwam ook de dolik tevoorschijn.**

Vers 27 **De knechten benaderden de heer des huizes, spraken hem aan en zeiden: Heer, het is toch uitgesloten dat u in uw akker geen goed zaad hebt laten zaaien? Waar komt dan de dolik vandaan?**

Vers 28 **Hij legde hen toen uit: Dat heeft een vijandig mens gedaan. Toen drongen de dienaren erop aan: Zullen wij er dan heengaan om het te verzamelen?**

Vers 29 **Die heeft echter verklaard: Neen, jullie kunnen op dit moment de dolik niet verzamelen, omdat je daarmee ook de tarwe ontwortelt.**

Vers 30 **Als de tijd van de oogst aangebroken is, zal ik de maaiers opdragen: Verzamel eerst de dolik en bind die in bossen om ze te verbranden. Breng de tarwe zelf dan bijeen in mijn schuur.**

Met nadruk wordt vermeld dat Jezus deze uitleg niet tot de menigte op de oever sprak, maar exclusief aan Zijn discipelen toevertrouwde (Vers 24a). Die zullen er weinig van begrepen hebben. Toch krijgen ze geen kans om uitleg te vragen, want de Heer Jezus gaat direct verder met nog een gelijkenis.

Mattheüs 13:31-32 De Gelijkenis van het Mosterdzaadje

Vers 31 **Jezus vertrouwde hen nog een soortgelijke gelijkenis toe. Hij ging verder en zei: Het hoge Hemelse Koninkrijk is gelijk aan een mosterdzaadje dat iemand nam en in zijn akker zaaide.**

Vers 32 **Dat is immers de kleinste van alle zaden, maar als het is opgegroeid groter dan alle andere tuinplanten, want het wordt een boom zodat de vogels van de hemel komen en in zijn takken nestelen.** Ook hier is sprake van een vertrouwelijk gesprek tussen Jezus en Zijn discipelen. De mensen op de oever bleven er onkundig van. Het mosterdzaadje symboliseert het prille begin van de Gemeente van Christus, aanvankelijk niet meer dan Jezus en Zijn twaalf discipelen. Maar dat kleine zaadje groeit op tot een grote boom, een beeld van de onstuimige groei van de Gemeente tot op de huidige dag.

Mattheüs 13:33 De Gelijkenis van het Zuurdesem

Deze korte gelijkenis stelt uitleggers voor dogmatische problemen. Er rijzen namelijk allerlei vragen die moeilijk met zekerheid te beantwoorden zijn. In de meeste gevallen verklaart men deze gelijkenis positief en dan staat het rijzende deeg voor de onstuimige groei van het Koninkrijk (of de christelijke kerk). Echter **dat kan niet waar zijn**, want **gist** is altijd een negatief begrip in de Bijbel – een vorm van verontreiniging. In de Bijbel vinden we **nergens** dat gist een metafoor kan zijn voor positieve groei. Enig alternatief is dat vers 33 een negatieve boodschap bevat, wat bevestigd wordt in Mattheüs 16:6, Markus 8:15, 1 Korintiërs 5:6-8 en Galaten 5:9.

Vers 33 **Jezus vertrouwde hen nog een gelijkenis toe: Het hoge Hemelse Koninkrijk is gelijk aan gist dat door een vrouw gebruikt werd om met drie maten meel te vermengen totdat het helemaal doorzuurd was.**

We gaan ervan uit dat Jezus een negatieve uitspraak doet. De **vrouw** is 'vrouwe goddeloosheid' (Satan, de Antichrist) en haar **kinderen van het kwaad** (vers 38). Zij verspreiden de goddeloosheid (**gist**). Het rijzende deeg duidt op de voortschrijdende tijd – goed (**meel**) en kwaad (**gist**) bestaan naast elkaar.

Helemaal doorzuurd duidt op het einde van de bedeling van de oude aarde. Dan wordt Satan losgelaten en verzameld hij antigoddelijke krachten (Gog en Magog) om God te beoorlogen. Pas dan gaat hij ten onder en worden goed en kwaad gescheiden, **evenals de tarwe en dolik**.

Mattheüs 13:34-35 Jezus Neemt Afstand van Zijn volk

Vers 34 **Over al deze dingen sprak de Heer Jezus alleen in gelijkenissen tot de menigte. Behalve de gelijkenis zelf vertelde Hij hen helemaal niets meer.**

Vers 35 **Opdat vervuld zou worden wat door de hoge profeet uitgesproken is, toen hij zei: Ik zal Mijn mond openen in gelijkenissen. Ik zal luid uitspreken wat verborgen is sinds de grondlegging van de wereld. Toen liet Jezus de menigte alleen achter.**

De uitdrukking **al deze dingen** duidt op de prediking van Jezus. Die is niet meer onderwijzend, waardoor het volk de Schriften kon begrijpen. Hij legt niets meer uit aan het Joodse volk.

Het **luide uitspreken wat verborgen is** ziet op de roemrijke, krachtige daden van de HEER (God) en op de wonderen die Hij heeft gedaan (Psalm 78:4). Dat betreft de voortgang van de Raad Gods en de vele wonderen die de Heer Jezus in Gods Naam verricht. Maar **uitspreken** is wat anders dan die daden verklaren. Dat doet Jezus alleen aan Zijn discipelen.

De slotzin is veelzeggend: **Toen liet de Heer Jezus de menigte alleen achter.** Zo ‘verliet’ Jezus het Joodse volk, ongetwijfeld met pijn in Zijn hart. Met deze daad wordt de doem over het Joodse volk weer ingezet. Het koos een heilloze weg zonder Christus. Die leidde tot de ondergang. Want na de eerste Joodse opstand (66-70 na Chr.) en de opstand onder Bar Kochba (132-136) woonden er bijna geen Joden meer in Kanaän.

Mattheüs 13:36-43 De Gelijkenis van de Tarwe en de Dolik: de Uitleg

Vers 36 **De Heer Jezus ging naar Zijn eigen huis. Daar drongen de discipelen erop aan dat Jezus hen de gelijkenis van de dolik op de akker zou verklaren.**

De discipelen zullen vanwege het gebeurde nogal ondersteboven zijn geweest. Het optreden van Jezus is door de menigte als een mislukking ervaren en dat zal de faam van Jezus zeker geen goed gedaan hebben. De discipelen dringen er nu op aan dat Jezus de gelijkenis van de Tarwe en de Dolik alsnog verklaart.

Vers 37 **Hij heeft ze toen wél geantwoord en lichtte hen toe: Hij die het goede zaad zaait is de Zoon des Mensen.**

De **zaaiër** is Jezus en **het goede zaad** is natuurlijk het evangelie dat Hij verkondigt.

Vers 38 **Welnu de akker is de wereld, het goede zaad zijn de kinderen van het Koninkrijk, maar de dolik duidt de kinderen van het kwaad. Echter de vijand die hen gezaaid heeft, is de duivel.**

Wordt hier de wereld door Jezus in twee kampen verdeeld: goede en kwade mensen? Zo wordt het vaak uitgelegd en dan zag men in **de kinderen van het Koninkrijk** toekomstige zalige mensen. Dat aantal was afhankelijk van de dogmatiek. Volgens de orthodoxe is dat slechts een kleine minderheid van de mensheid op aarde. Maar naarmate men naar de vrijzinnige kant opschuift, wordt het aantal zaligen voortdurend groter. En vrijzinnigen leggen een ruime maat aan, tot Alverzoening toe (= iedereen wordt zalig).

Mag je Zo met deze Gelijkenis Omgaan? Beslist niet. Mensen zijn niet in staat de grens tussen behouden worden en verloren gaan scherp te trekken. Ons wordt opgedragen het evangelie van liefde en genade te verspreiden. Het oordeel is ‘des HEEREN’.

Toch duidt Mattheüs 13:38 op **een scherpe scheiding**, want die spreekt slechts van twee soorten zaden die op de aarde (= **de akker** – Mattheüs 13:38) tot ontkieming komen en die zijn elkaars tegenpolen: **kinderen van het Koninkrijk** en **kinderen van het kwaad** (volgelingen van Satan). Dat heeft weinig van doen met de toenmalige wereld of de huidige, maar duidt op het Messiaanse Rijk. **Alleen in die maatschappij** vinden we deze opvallende tweedeling. Want de gehele aarde zal dan onder de Gods Wet vallen en Jezus Christus zal Koning zijn en de uitvoerende macht. Openlijk zondigen wordt dan onmiddellijk gestraft en zij die God haten (Satan dienen) ontvangen de doodstraf. Daarom zullen **kinderen van het kwaad** zich moeten voordoen als gelovigen om te kunnen overleven. Pas als **de oogst** is **aangebroken** (Mattheüs 13:30) is de dolik van de tarwe te scheiden. Die oogst wordt ingezet met het ‘loslaten van Satan’, zoals Openbaring 20:7-10 getuigt, want dan pas worden **de kinderen van het kwaad** zichtbaar (Openbaring 20:8).

Vers 38b **Echter de vijand die hen gezaaid heeft, is de duivel.**

Blijft over de vraag: Bij welke gelegenheid heeft **de vijand** (**de duivel** = Satan) **de kinderen van het kwaad** dan **gezaaid**? Dat is niet zo moeilijk. Dat gebeurt tijdens de Grote Verdrukking die aan het Messiaanse Rijk

voorafgaat. Dan regeert Satan deze wereld en wordt het kwaad als een godsdienst over de wereld verspreid – we noemen dat de Babylon religie. Als Jezus wederkomt worden de meeste aanhangers van de Antichrist gedood, maar velen zullen voorwenden Jezus te willen volgen om hun leven te redden.

Nog eens: Mattheüs 13:25 **Toen dan de mensheid diep in slaap was, kwam de Vijand zelf. Hij zaaide dolik over de tarwe en verdween toen.**

Dit vers, dat Jezus niet apart verklaart, is heel intrigerend. Want wat betekent het **diep in slaap** zijn van **de mensheid**? Zou dat niet op het begin van de Grote Verdrukking kunnen wijzen, als de mensheid massaal de Antichrist volgt en hem als Messias beschouwt?

De **dolik** wordt ook wel *valse tarwe* genoemd – pas een rijpe aar is goed herkenbaar. Het gewas is giftig en leidt tot zinsbegoocheling. Dat past opvallend goed bij een wereld die gelooft dat de Antichrist de Messias is. En dan de woorden: **en verdween toen** – ziet dat op het binden van **de Vijand** (Satan, Openbaring 20:1-3), als hij voor duizend jaar van de aarde verdwijnt?

³⁹ **Dit is bovendien ook de oogst van de voleinding van dit tijdperk en degenen die maaien zijn engelen.**

⁴⁰ **Evenals de dolik wordt verzameld en met vuur verbrand, zo zal het gebeuren bij de voleinding van dit tijdperk.**

De **voleinding van dit tijdperk** is het einde van het tijdperk van de mens of het tijdperk van de oude aarde, zoals ook Openbaring 20:11 getuigt. Die gaat ten onder om plaats te maken voor een nieuwe hemel en een nieuwe aarde (Openbaring 21). Daaraan vooraf vindt het grote oordeel voor de Grote Witte Troon plaats (Openbaring 20:11) en pas dan worden **de kinderen van het kwaad (de dolik)** gevonnist en gestraft (**met vuur verbrand**). Openbaring 20:11-15 (NBV21)

⁴¹ **De Zoon des Mensen zal Zijn hoge engelen uitzenden en zij zullen uit Zijn Koninkrijk allen verzamelen die een ander ten val brengt en eenieder die onrecht pleegt.**

⁴² **Dan zullen zij hen naar de oven van het verterend vuur overbrengen. Ter plaatse zal alom het gejammer en tandengeknars weerklinken.**

Als het Messiaanse Rijk ten einde loopt, wordt Satan losgelaten (Openbaring 20:7). Hij verschijnt in de gedaante van Gog uit Magog (= *de duistere uit het land van de duistere* ¹⁾) en op zijn roep komen de **kinderen van het kwaad** tevoorschijn en sluiten zich bij hem aan om de aarde weer in bezit te nemen. Hun doel is Jeruzalem, waar koning Jezus zetelt. Openbaring 20:7-10 (NBV21) profeteert:

⁷ *Wanneer de duizend jaar voorbij zijn, zal Satan uit zijn gevangenis worden losgelaten.*

⁸ *Dan gaat hij eropuit om de volken aan de vier hoeken van de aarde, Gog en Magog ¹⁾, te misleiden. Hij brengt hen voor de strijd bijeen, zo veel mensen als er zand is bij de zee.*

⁹ *Ze trekken op, over de hele breedte van de aarde, en omsingelen het kamp van de heiligen en de geliefde stad. Maar vuur daalt neer uit de hemel en verteert hen.*

¹⁰ *En de duivel, die hen misleidde, wordt in de poel van vuur en zwavel gegooid, bij het beest en de valse profeet. Daar zullen ze dag en nacht worden gepijnigd, tot in eeuwigheid.*

De hoge engelen (aartsengelen) zullen de kwaadwilligen verzamelen (**kinderen van het kwaad** – Mattheüs 13:38) die **een ander ten val** proberen te **brengen** en **eenieder die onrecht pleegt** (Mattheüs 13:41b).

Daaronder zijn alle volgelingen van Satan begrepen. Zij worden gevonnist en afgevoerd **naar de oven van het verterend vuur**. Dat is Goddelijk vuur dat niet alleen het lichaam maar ook de geest vernietigt.

Vers 43 **In die tijd zullen de rechtvaardigen stralen als de zon, in het Koninkrijk van hun Vader. Laat eenieder die oren heeft dit ter harte nemen.**

De tekst spreekt over de rechtvaardigen die aan het einde van het Messiaanse Rijk de erekroon zullen ontvangen **in het Koninkrijk van hun Vader** – de Zaligheid.

Het ontbreekt ons aan tijd om dieper in te gaan op vers 42, waar gesproken wordt over de staf van de verdoemden. Wat is dat: Een eeuwigdurende helse kwelling of de dood van de ziel? Dat is een onderwerp waar heel divers over gedacht wordt. In de volgende aflevering gaan we daar over nadenken.

Dit is een uittreksel van de Verklaring van Mattheüs door Gert A. van de Weerd. Daar wordt de in deze studie gebruikte grondtekst diepgaand verantwoord.

Copyright: Gert A. van de Weerd; PMI Boeken BV.